

Gdynia'da Turizmin Gelişimiyle İlgili Sorunlar

Emin ATASOY
Alexandru ILIEŞ
Jan A. WENDT
Kuat T. SAPAROV

Giriş

Polonya Cumhuriyeti'nde yeni bir liman inşa etmeye yönelik iddialı planın ilan edildiği ilk günden beri Gdynia, Polonyalıları ve bütün Polonya'yı büyülemektedir. Bununla birlikte, bazı turistler Gdynia Limanı inşaat yasası kabul edilmeden önce bile Orłowo'yu ziyaret ediyorlar ve falezin dibinde dinleniyorlardı. Mühendis Tadeusz Wenda limanın yerine karar vermeden önce, şehre gelen turistler Orłowo'daki villalarda ve balıkçı evlerinde dinliyorlardı. Tanınmış Polonyalı bir yazar olan Stefan Żeromski, bu ziyaretçilerden biriydi. Stefan Żeromski inşa edilen ilk deniz üssünün inşaat çalışmalarından ve balıkçı gemileri için yapılan üstün esinlenerek, "Wiatr od morza" (Denizden Gelen Rüzgâr) adını verdiği ve Polonya-Almanya ilişkilerini anlattığı bir roman yazdı. 23 Eylül 1922'de, Polonya Cumhuriyeti, Polonya Parlamentosu'nun alt meclisi "Sejm" Gdynia'da bir liman inşa edilmesine izin verdi. O tarihten itibaren, çoğunlukla Orłowo'yu ziyaret eden bazı turistler tarafından bilinen küçük bir köy olan Gdynia, Baltık Denizi'ndeki en büyük limanlardan biri haline geldi. Zaman geçtikçe, Gdynia'nın nüfusu yüz bini aştı ve diğer Polonya şehirlerinden, kasabalardan ve köylerden gelen birçok göçmen için bir hedef şehir haline geldi. Savaş-öncesi nesli Polonyalıları için bir tür sihirli bir yer, Vaat Edilen Topraklar (Promise Land) haline geldi. İnsanları kendine çeken, görülmesi gereken bir şehir oldu.

Gdynia'daki ilk turizm şirketi olmasa da, ilklerden biri, iki kardeş Robert ve Franciszek Wilke'nin sahip olduğu turizm şirketi idi. O günlerin değişmekte olan gerçeklerine meydan okuyacak kadar cesur olan balıkçılarıydı. Balıkçı teknelerini mo-

derneştirdiler ve balık tutmak yerine, Gdynia'yı ziyaret etmeye başlayan çok sayıda turiste deniz gezintisi yaptırıyorlardı. Bu geziler giderek daha popüler hale geldi ve sonunda Wilke kardeşler turistik geziler için özel bir motorlu gemi inşa etmek üzere bir şirketle anlaştılar. Bu anlaşma, bu tür teknelerin bir filosunu oluşturmak için başlangıç noktasıydı. Sonunda, 1930'ların ortalarında "Robert Wilke - Turist Motor Botları" adlı turizm şirketi, büyük bir filo oluşturdu ve Gdynia-Orłowo, Gdynia-Hel / Jastarnia, Gdynia - Sopot ve Gdynia – Gdansk arası seyahatlere katılan yolcu sayısı o sıralarda 200 000 kişiye ulaştı. İkinci Dünya Savaşı'nın patlak vermesi, Gdynia'daki turizmin daha da geliştirilmesine engel oldu. Bununla birlikte, şehir Mart 1945'te geri alındıktan sonra, Almanlar tarafından yerlerinden edilmiş halk, yıkıntılar altında olan Varşova'dan gelen diğer yerleşimciler ve doğu sınır bölgelerinden göç ettirilen Polonyalılarla beraber diğer göçmenler Gdynia'ya yeni bir hayat kurmak için geldiler. Gdynia kendinden çok daha büyük Gdańsk'la komşu olmasına rağmen, çok geçmeden Polonya filosu için en büyük onarım üssü haline geldi. Deniz ekonomisi ile birlikte turizm de yeniden gelişmeye başlamıştı. Gdynia'yı ziyaret eden turist sayısı da giderek artıyordu. Gdynia'nın modern mimarisi, deniz limanı, büyük kruvaziyeler, müzeler, Orłowo'daki falezler ve şehir merkezinde yer alan plajlar pek çok turisti büyülüyordu. Gdynia'nın gece kulüpleri, otel ve yat etkinlikleri de ünlüydü. 1974'te Gdynia'da "Operacja Żagiel" ("Yelken Operasyonu") adlı bir yat olayı vardı - savaş sonrası Polonya'da bu türden en büyük etkinlikti. Bu etkinliğin 40. yıldönümünde, Gdynia'da, en büyük yatların katıldığı, 1974'teki ilk etkinliğe katılmış olan bazı teknelerin de katıldığı başka bir yat etkinliği vardı. 1970'in trajik olayları Gdynia'nın tarihini olumsuz anlamda etkilemiştir. 1989'da Polonya tarafından tam bağımsızlığa kavuşturulduktan sonra Gdynia'nın askeri işlevi terk edildi ve o sırada ülkede yaşanan toplumsal ve ekonomik değişimler şehrin turistik işlevini güçlendirdi ve böylece Franciszka Cegielska'nın 1990-1998 yılları arasındaki çabalarıyla, Polonya'nın merak uyandıran şehirlerinden biri haline geldi.

Franciszka Cegielska'nın görev süresi boyunca Gdynia dünyaya açıldı ve sosyalist ekonomi uygulamasını bıraktı; nihayetinde diğer şehirlerin izleyeceği bir model haline geldi. Cegielska'nın politikası şimdi de turizmi şehir ekonomisinin hayati bir parçası olarak gören Wojciech Szczurek tarafından sürdürülüyor. Bununla birlikte, en iyi şehir yönetim sistemi bile doğal ve insan-odaklı değerler olmaksızın değersizdir. Gdynia bu yönüyle zengin bir şehirdir ve her yaz yüz binlerce turisti şehre getirmektedir. Klasik turizmin tanımına göre, turist, gelir elde etmenin dışında başka bir amaçla, 24 saatten fazla bir süreyle ikamet ettiği yerden ayrılan kişidir ve bu nedenle ulaşım kolaylığı, konaklama tesisleri ve lokantalar da turizm sektörünün gelişmesi için önemlidir.

Gdynia'nın ulaşım kolaylığını analiz ederken, çok iyi tren bağlantılarına sahip olduğu açık bir şekilde görülüyor. Şehirde, Gdynia'yı Varşova, Szczecin ve Polon-

ya'nın güneyindeki diğer şehirlerle bağlayan en önemli demiryolu merkezlerinden biri bulunmaktadır. Üstelik Amber Otoyolu sayesinde Gdynia Łódź ve Stryków'daki bir merkez aracılığıyla Poznań, Warszawa, Katowice ve Kraków ile iyi bir karayolu bağlantısı mevcuttur. Gdańsk Rębiechowa'da yakın zamanda modernize edilmiş havaalanı daha fazla sayıda yolcuya hizmet veriyor ve birçok yurtiçi ve uluslararası güzergâhta uçuş yapmaya imkân sağlıyor. 2015 yılında Gdańsk havaalanı tarafından taşınan yolcu sayısı 3,7 milyona ulaştı; bu da, yolcu sayısının bir önceki yıla göre %13 arttığı anlamına geliyor. Yolcu sayısı bakımından Varşova ve Krakov'dan sonra Polonya'da üçüncü en büyük havaalanıdır. Gdynia Kosakowo'da (QYD) inşaatı tamamlanmamış havaalanı daha var. Bu havaalanının yapımı birçok sorunla karşılaştı ve bu sorunların bir nedeni de Avrupa Komisyonunun bazı olumsuz kararlarıdır. Bununla birlikte, havaalanının yapımı tamamlanırsa, hem Polonya vatandaşları hem de Avrupa Birliği'nin diğer ülkelerinden gelen ziyaretçiler için Gdynia'ya olan ulaşımı önemli ölçüde daha kolay hale getirecektir. Ulaşım kolaylığı konusunda, Gdynia oldukça gelişmiş bir feribot üssüne sahiptir ve Polonya'daki en büyük yolcu limanlarından biridir.

Aslında, 1989'da tam bağımsızlığa kavuşma, kademeli olarak askeri işlevden vazgeçme ve denizcilik ekonomisinin yeniden yapılandırılmasına ilişkin bazı sorunlar şehrin turistik işlevini daha da güçlendirmiştir (Wendt J.A., Ilieş A., Josan I., 2012). Turizm, bazı şirketler ve Gdynia halkı için hayati bir gelir kaynağı haline geldi. Açıkçası, turizm vergi geliri yarattığı için şehrin kendisi de turizm endüstrisinden faydalanmaktadır. 2014 yılında toplam 116 800 kişi Gdynia'daki konaklama tesislerinde geceleme yaptı (Bank Danych Lokalnych GUS, 2015). Polonya'daki konaklama tesislerini kullanan tüm ziyaretçilerin toplamı %0,5 ve bunların %21'i ise yabancıydı. Bu rakamlar önemli bir oran olarak kabul edilmekle birlikte, Polonya'nın önemli şehirlerinden daha düşüktür. Bu kadar önemli sayıda turist için şehre gelişi Gdynia'nın cazibesinden ve şehrin turistik altyapısının gelişmiş olmasından kaynaklanmaktadır.

Doğal Turizm Çekicilikleri

Şehrin en önemli ve en büyük (19 bin ha) doğal cazibe merkezi, 1979'da açılan Tricity Tabiat Parkı'dır. Batı'da Gdynia'nın sınır komşusudur. En eski kutsal koruma alanı, 2. Dünya Savaşı'nın başlamasından bir yıl önce 1938'de açılan "Kępa Redłowska"dır. 118 ha'lık bir alanı vardır. Bu kutsal koruma alanında şüphesiz, şehrin en cazip doğal nesnelere bulunmaktadır - aşınmanın en iyi şekilde gözlemlenebileceği sahildeki yüksek kayalıklar. Kutsal koruma alanı aynı zamanda değerli aşırı yaşlı ağaçlar ve kayın ormanlarının korunduğu bir yerdir. Ayrıca son buzullaşmadan sonra ayakta kalan İsvaç beyaz ışınının doğal oluşan bir yerdir.

Taşları ve denizin dibini kaplayan Orlowo falezinin yakınındaki seyrek deniz otu da kutsal koruma alanında görülebilen nadir bir türe aittir. "Cisowa" bahsetme-

ye değer başka bir kutsal koruma alanıdır. Tricity Tabiat Parkının bir parçasıdır ve 25 ha'lık alanı kaplamaktadır. Bu koruma alanı, Pomeranik kayın, vadinin korunan zambakları ve kızılbaş ormanları gibi doğal bitki topluluklarını korumak için oluşturulmuştur. "Cisowa"daki 11 kadar tür tehlike altında veya nesli tükenmekte olan türler listesindedir.

Üçüncü doğal cazibe merkezi Gdynia'nın iki orman alanında, Kacza Nehri vadisinde bulunmaktadır: Witomino ve Karwiny. Bu merkez 1983 yılında kurulan "Kacze Łęgi" Kutsal Sığınağıdır. Alan, daha yüksek rakımlardan ıslak karaağaç ormanlarına göç eden sürüngenlerin lehine olan bir mikro iklim sağlar. Birçoğunun içinde, Avrupa kara kurbağası orada korunan en popüler türdür. Bununla birlikte, koruma alanı, Mały Kack'ın bütünlüğüne bir tehdit oluşturacak şekilde hemen yanında bulunmaktadır. Son doğal cazibe merkezi "Łęg nad Sweliną" Koruma Alanıdır. Gdynia ve Sopot arasındaki sınırdaki 2005 yılında açılmıştır. Burası 13,4 hektar alanı kapsayan en küçük koruma alanıdır. Meşe ağaçları ormanlarını, nesli tükenmekte olan beş tür ve tehlike altında olan beş tür de dâhil olmak üzere yaklaşık 200 tür bitki korunmaktadır. Bu alan, nesli ciddi şekilde tükenmekte olan yedi tür ve tehlike altında olan beş tür de dâhil olmak üzere yaklaşık 200 tür bitkinin bulunduğu gürgen ormanlarını korumak için kurulmuştur. Çiçeklenme döneminde bol miktarda sarmaşık ve orkide burasını büyülü bir yer yapar.

Bununla birlikte, Gdynia'ya en fazla turist çeken doğal yerler şüphesiz deniz ve plajlardır. Gdynia'daki deniz turizmi aylarında (Haziran-Ağustos) ortalama gerçek güneş ışığı süresi 228 ile (Haziran) 236 saat (Temmuz) arasında değişmekte olup, bu oran tüm sahil bölgelerinin en yüksek oranlarından biridir. Hel ve Ustka'da da bu göstergeye benzer değerler bulunmuştur (Błażejczyk K., Kunert A., 2011). Benzer şekilde, Swinoujście'nin yansira Gdynia ve buradaki su havzaları bölgedeki en yüksek rüzgâr hızı (m/s) ve rüzgâr hızı 8 m/s'nin üzerinde olan en çok gün sayısı ile karakterizedir. Böyle mükemmel rüzgâr koşulları, deniz turizmi ve yelkenciliğin gelişimini arttırmaktadır. Aynı zamanda, kıyı bölgesi yaz aylarında en düşük toplam yağış hacmine (200 mm'den az) sahiptir; bu oran göl bölgelerinde 200-220 mm, Sudetler'de 260 mm ve Karpatya'da 300 mm'dir. Dahası, 2015 yılında Gdynia Merkez Plajı ve Marina Plajı, Kopenhag'daki Blue Flag International Jürisi tarafından Blue Flags'e layık görülmüştür.

Gdynia'da deniz turizminin gelişimi ile ilgili tek endişe verici olay, su ve hava sıcaklığının yüksekliği ve rüzgâr ve dalgalar olmadığında ortaya çıkan siyanobakteriyel çoğalmalardır.

2015'te ilk çoğalmalar 2 Temmuz'da, 2014'dekinden birkaç gün önce görüldü. Sonuç olarak, Gdynia'daki İl Sağlık ve Epidemiyolojik İstasyon plajları birkaç günlüğüne kapattı.

Beşeri Turizm Çekicilikleri

Oksywie'deki Aziz Archangel Michael Kilisesi ve Chylonia'daki Aziz Nicholas Kilisesi'ndeki Gotik duvarların bir bölümünün yanında, Gdynia'daki en eski kültürel turistik cazibe yerleri, savaşlar öncesi dönemden kalma yerlerdir. Savaş dönemi mimarisinin sayısız örneğinden en ünlüleri, şu anda Gdynia Kenti Müzesine ait büyük bir Polonya ve Kashubian vatanseveri olan Antoni Abraham'a ithaf edilen bir serginin bulunduğu 1904 yılında inşa edilmiş olan Starowiejska Caddesi'ndeki "Abraham'ın Evi" (Domek Abrahama) ve Gdynia'nın ilk Başkanı olan "Jan Radtke'nin Evi" (Dom Jana Radtkiego). Evin tarihi, 1912 yılına dayanıyor ve 10 Lutego ve Świętojańska Caddesi'nin kesiştiği noktada bulunuyor. Eski "Polska Riviera Oteli" (1922-23), "Żegluga Polska" (Polonya Nakliyat) (1927-29) binası, "Kamienica Hundsdorffów" (Hundsdorff Konutları) (1927-30), "Dworzec Morski" (Deniz İstasyonu) (1933'de inşa edildi) binası "(1932-36)," Państwowy Instytut Meteorologiczny anıtı (Devlet Meteoroloji Enstitüsü) "Hala Targowa" (Pazar Yeri) (1937'de inşa edilmiştir) ve diğer birçok bina Gdynia kentinde yer alan modern mimarinin klasik örneklerdir.

Bununla birlikte, şehir merkezi, Gdynia'nın mimari açıdan çekici binaların bulunduğu tek bölge değildir. Ayrıca, Orłowo'da, "Tedavi Evi" (Dom Kuracyjny), Kolibki Konağı ya da daha önce bahsedilen, 1920 yılının yazında 6.Orłowska Caddesi'nde Żeromski'nin kaldığı eski balıkçı evi de var. Günümüzde burası "Żeromski'nin Evi" (Domek Żeromskiego) olarak anılmaktadır. Ancak, özellikle turistler tarafından sevilen en örnek yerler, "Skwer Kościuszki" (Kościuszko Meydanı) ve ziyaretçilerin uğrak bir yeri haline gelen "Gdynia Akvaryumu" (Akwarium Gdynskie)'dir.

1971'de kurulan Akvaryum, 1938'de inşa edilen Deniz İstasyonu'nun modern bir binasında yer almaktadır ve 1969'da modernize edilmiştir. Gdynia Akvaryumu dört ana yaşam alanı sunar: mercan kayalıkları (resifleri), okyanus derinlikleri, yoğun Amazon tropikleri ve Baltık Denizi. Yaklaşık 250 deniz türünün örneği, binanın üç katında bulunan serginin 68 akvaryumunda yer almaktadır. Akvaryumdaki tankların kapasitesi 200 ila 10 000 litre arasında değişmektedir (<http://www.akwarium.gdynia.pl/ekspozycje/akwarystyka.php>, 2016).

Mercan Kayalığı (Coral Reef) Sergisi, Polonya'daki en büyük canlı mercan kayalıklarını barındırıyor. Karanlık odada yer alan Su Hayvanları Dünyası sergisinde, okyanusların soğuk derinliklerinde, Atlantik, Hint ve Pasifik sularında yaşayan çok çeşitli hayvanlar sergileniyor. Bununla birlikte, Atlantik'in sığ sahil sularında yaşayan en küçük köpekbalıklarından biri olan Benekli Avustralya Kedibalığı, bu serginin en büyük su cazibesidir. Tatlı su akvaryumlarında sergilenen balıklar, sürüngenler ve iki yaşamlılar (amfibiler) Avustralya, Doğu Afrika, Kuzeydoğu Asya ve Güney Amerika'dan gelmektedir.

Bu serginin en popüler hayvanları arasında en çok kana susamış balıklar olarak bilinen vatoz balıkları, iki yeşil anakonda ve kırmızı pirana sürüsü var. Deniz ve tatlı su hayvan topluluğu (fauna) florasının bu ilginç ve nadir sergileri, her yıl çok sayıda turist çekmektedir. Akvaryum, “Islak Oda”dan sonra daha da popülerleşti ve “Anaokulu Odası” 2007’de açıldı. “Islak Oda” da ziyaretçiler seçili bazı canlılara dokunabilir ve “Anaokulu Odası” genç turistler için özel bir cazibe merkezi haline geldi. Skwer Kościuszki’nin diğer tarafında, iki müze gemisi olan “Dar Pomorza” ve ORP “Błyskawica” gibi turistik yerler de mevcut.

Gdynia, yalnızca doğal cazibe yerleriyle değil mimari eserleriyle de birçok turisti cezbetmemektedir. Günümüzde Gdynia, Avrupa açısından önem taşıyan sayısız kültürel ve sportif olayların gerçekleştiği iyi bilinen bir kültür kentidir. Kültür turizmi, gezi, müze ziyaretleri, kongre ve festival etkinlikleri gibi diğer birçok turistik faaliyeti kapsar. En önemli ve en tanınmış etkinlik, 1987’den beri Gdynia’da düzenlenen film festivalidir. Her yıl en seçkin Polonyalı aktörler, aktrisler ve film yönetmenlerini bir araya getiriyor. Open’er Festivali (daha önce Heineken Festivali olarak bilinirdi), Afro-Brezilya Festivalleri, Festival Sahil Partisi, Blues Festivali, Sokak Tiyatroları Festivali, “GLOBALTICA”, “BRUK Yaz Festivali”, “Kadınlar Caz Festivali”, “Ritim ve Ateş Festivali”, “FROG ve Gdynia Rock Fest” her yıl yüz binlerce turisti Gdynia’ya çekiyor. Kentte Joe Cocker, Björk veya Chris Botti gibi dünyaca ünlü müzisyenlerden oluşan konserler de düzenlendi. Üstelik kültürel etkinliklerle beraber birçok spor etkinliği de şehirde düzenlenmiştir. Bunların en önemlileri Optimist ve 470 Avrupa Şampiyonası (2005), Avrupa Bilek Güreşi Şampiyonası, Rugby Dünya Kupası Elemeleri ve Herbalife Gdynia Triatlonu’dur.

En ünlü yelken organizasyonları 1947’de ve 2014’te düzenlenen Tall Ship Races’dir. Gdynia’daki en önemli turistik yerlerden biri Denev Bilim Merkezi’dir. 2007 yılında açılan merkez, Pomeranian Bilim ve Teknoloji Parkı’nın bir parçasıdır. Merkezde “CreActiveNET” projesi kapsamında kurulan interaktif bir sergi bulunmaktadır. Hâlihazırda, 2010 yılındaki modernizasyon çalışmalarından sonra sergi alanı 3500 m² olup, “Hidrolik Dünya”, “Hayat Ağacı”, “Görünmez Kuvvetler” veya “Leonardo’nun Buluşları” gibi 200 etkileşimli stant ve çeşitli tematik sergilerden oluşmaktadır. 2015 yılında, en popüler sergi: Deprem simülasyonları, ziyaretçilerin hızlarını bazı özel seçilmiş hayvanların hızıyla karşılaştırabilecekleri bir stant ve “sanal plastik cerrahi yapılabilecek bir stant” da dâhil olmak üzere “Yaşam Ağacı” oldu.

Turizm Altyapısı

Sadece ulaşım kolaylığı değil, aynı zamanda konaklama tesisleri, yemek ve ikram üniteleri, turistlerin şehre gidiş gelişlerinde önemli bir rol oynamaktadır. Konaklama altyapısı, turistlerin kalıcı ikametgâhlarının dışında bir günden fazla kalmasına izin

veren tüm tesisler ve sundukları imkânları içermektedir. Konaklama tesisleri mevsimlik veya yıl boyu olabilir. Mevsimlik imkânların oluşturulması daha kolaydır; ancak yıl boyu sunulan imkânlar aslında turizm hizmetlerini geliştirme eğilimlerini göstermektedir. 2004-2010 döneminde bu tür yeni tesisler inşa edildiği için, Gdynia'da sözü edilen dönemde otellerde yatak sayısında belirgin bir artış kaydedildi (Tablo 1'e bakınız). Otel sayısı 2000 yılında 7'den 2014'te 13'e yükselmiş, diğer konaklama işletmelerinin sayısı da benzer şekilde yükselmiştir.

Tablo 1: 2000-2014 döneminde Gdynia'daki konaklama tesisleri ve turist sayısı

Yıl	Konaklama tesislerinin toplamı	Otel Sayıları	Gelen misafir sayısı	Yabancılar
2000	25	7	101 998	35 991
2005	23	8	100 177	34 274
2010	28	15	120 678	24 839
2014	30	13	116 810	24 718

Kaynak: Rocznik Statystyczny Gdyni 2012, 2013, Urząd Statystyczny Gdańsk, Gdansk, pp. 219 kendi çalışmalarına dayalı olarak ve dağıtık veriler.

Otel sayısındaki artış 1079'dan 1448'e kadar yükselen yatak sayısı ile sonuçlanırken, diğer konaklama tesislerinin sayısındaki artış, bu işletmelerin sunduğu yatak sayısında bir artışa neden olmamıştır. 2004'te Gdynia kentinde 1323 turistik yatak vardı, daha sonra bu sayı 2009'da 1500'e çıktı ve 2014'te de 1330'a düştü. Şehrin cazibe seviyesini göz önüne alarak, turistik konaklama tesisleri sayısı artışının çok düşük olması ve Gdynia'da konaklama hizmetlerinin kalitesini artırmak için önemli yatırımların yapılmaması tuhaf görünüyor. Tricity'nin diğer şehirleriyle karşılaştırıldığında, Gdynia, 1000 vatandaş başına düşen yatak düşündüğünde, en az gelişmiş konaklama tesislerine sahiptir. Bu nedenle, Gdynia'yı ziyaret eden büyük bir turist grubunun Sopot, Gdansk ya da Kaszuby'deki diğer birçok küçük turistik tesiste veya Gdansk Körfezi kıyılarındaki kasabalarda kalması mümkündür. Bahsi geçen şehirlere göre, Gdynia yalnızca bir etkinlik-türü cazibe merkezidir, örneğin Tall Ship Races, konserler, spor karşılaşmaları ya da kısa süreli bir mola yeri (Open'er, Film Festivali).

Gdynia'da bulunan en ünlü iki otel, Courtyard by Marriott Gdynia ve Nadmorski Hotel'dir.

Booking.com'a göre Ocak 2016'da Gdynia'da 12 otel (2 dört yıldızlı, 6 üç yıldızlı, 4 dört yıldızlı otel) olmak üzere 254 konaklama tesisi ve 242 diğer yıldızsız konaklama tesisi vardı. Gdynia'da otellerin yanı sıra 195 daire, 20 misafirhane, 11 aile yanı ve 10 yurt (hostel) bulunmaktadır. 742 konuğun görüşüne göre, yukarıda belirtilen tesisler aşağıdaki inceleme puanları aldılar: "Süper" -%15; "Çok iyi" -%24;

“İyi” -%28 (Ocak 2016). Keza, Gdynia’daki işletmelerin üçte ikisi “iyi” veya daha yüksek bir inceleme puanı elde etti. Hemen hemen tüm tesislerde ücretsiz Wi-Fi ve park alanları bulunmaktadır. 87 tesis havaalanı transferi, 7 otel havuz, 6’sı da spa ve sağlık hizmetleri sunmaktadır.

Tablo 2: Gdynia’daki konaklama tesislerinin 2015 yılındaki inceleme puanları (en az 5 misafirin görüşleri)

Konaklama tesisleri	İyi (7,0-7,9)	Çok İyi (8,0-8,4)	Fantastik (8,5-8,9)	Mükemmel (9,0-9,4)	Süper (9,5-10,0)
4* Hoteller	-	-	1	1	-
3* Hoteller	3	1	1	1	-
2* Hoteller	3	1	1	-	-
Yurtlar	2	1	1	-	-
Daireler	3	10	6	19	17
Villalar, odalar, diğerleri	6	7	4	8	-
Toplam	17	20	14	29	17

Kaynak: Booking.com (10th Ocak 2016) tarafından yayınlanan kendi çalışmalarına dayalı olarak.

En fazla konaklama tesisi şehir merkezindedir (94). Wzgórze Św Maksymiliana Kolbe’de 32, Orłowo’da 31, Kamienna Góra’da 17 ve Redłowo’da 13 tesis bulunmaktadır (<http://www.booking.com/searchresults.pl.html>, Gdynia; 2016). Aşağıdaki Avrupalı otel zincirlerinin Gdynia’da kendi otelleri bulunmaktadır: Courtyard by Marriott, Dom & House, Interhome, Mercure ve Sun & Snow (Wendt J.A. Wiskulski T., 2015).

Gdynia’daki yemek ve ikram üssü çok gelişmiştir, özellikle yaz aylarındaki menüleri çok sayıda farklı yemeklerden oluşmaktadır. TripAdvisor, yerel ve kozmopolit yemek seçenekleri sunan 152 restoran, yemek ve ikram birimi önermektedir. Gdynia’da bir Afrika restoranı, bir Amerikan restoranı ve bunların yanı sıra Belçika, Japon, Meksika, İskandinav, İsveç ve Ukrayna restoranları da vardır. Doğu ve Orta Avrupa yemekleri sunan iki restoran daha bulunmaktadır. İki tane Yunan, üç tane Çin ve birer tane de Hint, Vietnam ve Tayland restoranları mevcuttur. Farklı altı restoranda Akdeniz mutfağı, yedi restoranda ise Asya ya da Fransız yemekleri sunulmaktadır. Sekiz restoranda deniz ürünleri, 17 farklı yemek ve ikram (catering) ünitesinde pizza, 21 tesiste İtalyan yemekleri ve 27 restoranda da Polonya mutfağı servis edilmektedir. Bununla birlikte, Avrupa mutfağı en popüler mutfaktır - 36 restoranda Avrupa yemekleri servis edilmektedir. Ayrıca iki vegan restoran ve üç vejetaryen restoran mevcuttur. TripAdvisor’ın derecelendirmesine göre, Gdynia’daki en iyi restoranlar aşağıdakilerdir:

“Alt Cafe Gdynia”, “Da Mario Pizza a Pasta”, “Dom Czekolady”, “Degustatornia”, “Mikrolimat Restaurant”, “Lody Tradycyjne Kwaśniak 1954” ve “Na Talerzu”. Bu restoranların hepsi en az beş yolcu tarafından beş yıldız ile derecelendirilmiştir (www.pl.tripadvisor.com/Restaurants-g274726-Gdynia_Pomerania_Province_Northern_Poland.html; 2016). Bununla birlikte, Gdynia Merkez Yemek Yolu ile oluşan yemek ve ikram üssü şehirdeki kentsel turizmin tek üstünlüğü değildir.

Turist Trafiği Dalgalanmaları

Turist tanımına göre, bir turistin belirli bir turistik yerde en az bir gece geçirmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, turist trafiğinin hacmini değerlendirirken, belirli bir varış noktasında 24 saatten daha kısa bir süre harcayan insan sayısı da önemlidir. Bunların bir kısmı, örneğin müze veri tabanlarına kaydedilmektedir, ancak bütün turistler bilet satın almaları gereken yerleri ziyaret etmiyor. Birçok kişi Gdynia'ya Open'er ya da Tall Ship Races gibi toplu etkinliklere katılmak için geliyor. Bu nedenle, turizmin tanımının belirsizliğinden dolayı belli bir varış noktasını ziyaret eden turist sayısını tam olarak değerlendirmek neredeyse imkansızdır (Wendt J.A., 2011; Ilieş A., Wendt J.A., 2015). Turist trafiği hacminin yaygın olarak kullanılan bir göstergesi olan turizm konaklama tesislerinin gelişimindeki değişikliklerin yönlerini kavramak mümkün olsa da, turist trafiğinin hacmi, odaların doluluk oranlarını, harcanan gece sayısını veya konaklama işletmelerindeki mevcut yatak sayısını analiz ederek de değerlendirilebilir. 2015 yılında Gdynia'da 30 konaklama tesisi vardı. Bu tesislerin hepsinde toplam 2778 yatak kapasitesi vardı, bu yüzden Gdynia, Krakov, Gdansk, Wrocław veya Poznań ile karşılaştırıldığında önemli bir turizm merkezi olarak kabul edilemez (Tablo 3). Gdynia Toruń, Białystok ve Lublin ile aynı gruba aittir. Sayısız doğal cazibe merkezleri, 3xS değerleri, modern mimarisi ve turistleri kendine çeken insan yapımı eserler gibi belirgin nedenlerden dolayı, Gdynia, Polonya'da turistlerin rağbet ettiği ilginç yerlerden biridir.

Bununla birlikte, 1000 kişi başına düşen yatak sayısını analiz ettiğimizde, bu kategorideki zayıflık ortaya çıkmaktadır. Şehirdeki yatak sayısı Lublin ve Białystok'tan çok daha fazla olmasına rağmen, 1000 kişi başına düşen yatak sayısındaki dalgalanmalar şehri bu sıralamanın sonuna yerleştirmektedir. Benzer şekilde, 1000 kişi başına düşen konaklanan gece sayısı oldukça düşüktür. 2004-2012 döneminde Sopot'ta konaklanan gece sayısı %203, Gdansk'da %199, Gdynia'da ise %25 oranında artmıştır. Aslında bu göstergenin oranı 2009'a göre biraz azalmıştır. Sözü geçen dönemde, 1000 kişi başına Gdynia'ya gelen turist sayısı %24 artışla 2004'te 379'dan, 2014 yılında 471'e yükselmiştir. Böylece, Gdynia'nın bir turistik yer olarak popülerliğinin abartılı olabileceği açıkça gözlenmekte ve Gdynia'daki turizm endüstrisinin gelişme hızının diğer Polonya şehirlerinden daha yavaş olduğu bariz bir şekilde görülmektedir.

Tablo 3: Gdynia ve diğer bazı Polonya şehirlerinde 2004 ve 2014 yılları arasında konaklama tesislerinin kullanımı ve dağılımı

Şehir	Konaklama tesislerinin toplamı		1000 kişi başına düşen yatak sayısı		1000 kişi başına düşen gecelik konaklama sayısı	
	2004	2014	2004	2014	2004	2014
Sopot	26	33	80,10	92,22	8988,53	18214,84
Kraków	121	234	20,17	35,97	2811,72	5590,26
Gdańsk	74	122	22,94	28,96	1839,45	3655,60
Wrocław	57	76	11,41	16,42	1672,13	2449,92
Poznań	55	90	12,69	16,49	1181,08	2149,92
Toruń	29	34	8,52	15,59	999,48	2006,16
Łódź	34	66	4,46	10,20	571,78	1135,58
Białystok	17	27	4,67	7,75	545,35	1110,68
Gdynia	23	30	9,47	11,21	872,04	1086,98
Lublin	24	32	7,09	7,48	756,03	951,27

Kaynak: BDL GUS [LDB CSO], 2015 kendi çalışmasına dayalı olarak.

Turistlerin rağbet ettiği bir yerin cazibesi, mevcut yatak kapasitesinin doluluk oranına bağlı olarak da ölçülebilir. Aynı şekilde, sayısız turistik yerler ve başarılı bir turizm pazarlama stratejisine rağmen, Gdynia'nın büyük turizm potansiyeli tam anlamıyla kullanılmamaktadır.

Tablo 4: Gdynia ve diğer bazı Polonya şehirlerinde 2004 ve 2014 yılları arasında konaklama tesislerindeki yatakların doluluk oranı

Şehir	Yatakların doluluk oranı (%)					2010-2014 (%)
	2010	2011	2012	2013	2014	
Sopot	51,3	48,4	48,3	50,6	55,5	4,2
Kraków	39,9	41,1	43,3	47,2	47,8	7,7
Gdańsk	35,7	39,8	40,6	42,1	44,9	9,2
Wrocław	40,8	42,0	39,5	41,0	41,7	0,9
Białystok	38,0	37,0	39,9	41,1	39,7	1,7
Poznań	33,3	34,9	35,1	34,9	37,8	4,5
Toruń	35,2	36,9	34,5	35,3	36,5	1,3
Lublin	33,1	36,3	34,8	35,3	36,0	2,9
Gdynia	33,8	34,2	31,5	33,9	34,9	1,1
Łódź	34,7	33,2	32,6	28,7	30,6	-4,1

Kaynak: BDL GUS [LDB CSO], 2015 kendi çalışmasına dayalı olarak.

Analiz edilen dönemde karşılaştırma yapılan bütün şehirler arasında Gdynia'daki tesislerde yatak doluluk oranı %35 ile en düşük orana sahiptir. Açıkçası, Gdynia, Krakov ya da Wrocław gibi turistlerin rağbet ettiği yerlerle karşılaştırılmaz, ancak insan kökenli turistik değerleri bakımından Sopot ya da Białystok ile rekabet edebilecek kadar etkileyicidir. Bununla birlikte, bu şehirlerdeki yatak doluluk oranları Gdynia'dan daha fazladır. Bu sonuç, Gdynia'da gezi turizminin egemen olduğu tezini doğrulamaktadır. Gdynia sokaklarında çok sayıda turist olmasına rağmen, yukarıda belirtilen göstergelerin hiçbiri bunu yansıtmamaktadır. Dahası, şehirde başarıyla gerçekleştirilen çok sayıda büyük turistik etkinliğe rağmen, Gdynia'daki yatakların doluluk oranının yalnızca son beş yıl içinde %1,1 oranında artmış olması da bu tezi doğruluyor. Aynı dönemde bu oran Gdansk'da %9,2, Sopot'ta %4,2 oranında arttı.

Sonuç

Gdynia'da turizmin gelişimi dikkate alındığında, çok fazla yabancı turistin kentteki konaklama tesislerinde kalmaması rahatsız edicidir. 2004-2014 döneminde turist sayısında belirgin bir düşüş görülüyor: 2005 yılında 34 300, 2008 yılında 30 500, 2011 yılında 25 900, 2014 yılında 24 700. 2011-2013 döneminde turist trafiğinde hafif bir artış olsa da (2012'de 28 200 turist), bu artışı UEFA Euro 2012 Futbol Şampiyonası'nda bazı maçların Gdańsk'ta oynanması tetikledi. 2012-2013 döneminde gelen turistlerin ülkeleriyle ilgili veriler de bu tabloyu doğruluyor. Ruslar, Gdynia'yı ziyaret eden en büyük turist grubunu oluşturuyor; Gdynia'da konakladıkları gece sayısı 2005'de 2700'den 2012 yılında 8100'e yükseldi. Ancak, 2014'te (5200) yine düştü. Ayrıca, Alman turist sayısını analiz ederken dengeli bir düşme eğilimi görülüyor - 2005 yılında 11400 Alman Gdynia'yı ziyaret ederken 2014'te sayıları 3900 kişiye düştü. Benzer şekilde, Gdynia ve Karlskrona arasında uygun feribot bağlantısı olmasına rağmen, Gdynia'nın konaklama tesislerinde konaklayan İsveçlilerin sayısı 2008'de 4800 iken 2014 yılında 2400 kişiye düştü. Gdynia'da turist sayısı, yatak sayısı, yatakların doluluk oranı ve konaklama tesislerini kullanan turist sayısı ile ilgili yukarıdaki analiz, özellikle yaz aylarında sokaklarda gözlemlenen yüksek turist sayısı ile uyumlu değildir. Bu durum başka bir Gdynia fenomeninin açık bir teyidi olabilir, o da deniz turizmidir. Gdynia limanına uğrayan büyük yolcu gemileri turist trafiği oluşturur ve şehirde konaklama imkânları yaratır. Her ne kadar istatistiksel raporlara dâhil olmamış olsa da, kruvaziyerlerin yolcuları Gdynia'nın sokaklarında görünen bu renkli ve çok dilli topluluğun bir parçasıdır. Aynı zamanda, sokaklarda bu insanların varlığı şehrin turizm karakterini teyit etmektedir.

Benzer şekilde, tatillerini Gdańsk veya Sopot'ta bulunan Kaszuby Göller Bölgesi'ndeki küçük kasaba ve köylerde, sayısız kıyı tatil beldelerinden birinde geçiren çok sayıda ziyaretçinin günlük gezileri için Gdynia cazip bir destinasyondur.

KAYNAKLAR

- Bank Danych Lokalnych GUS, 2015. Wydawnictwo GUS, Warszawa.
- Błażejczyk K., Kunert A., 2011. Bioklimatyczne uwarunkowania rozwoju turystyki w Polsce, IGiPZ PAN, Warszawa, s. 195.
- Ilieş A., Wendt J.A., 2015. Geografia turystyczna. Podstawy teorii i zagadnienia aplikacyjne. Wydawnictwo AWFIS, Gdańsk.
- Wendt J.A., 2011. Zarys geografii turystycznej. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk.
- Wendt J.A., Ilieş A., Josan I. (eds.), 2012. Chosen Problems of Tourism Geography. Editura Universitatii din Oradea, Oradea.
- Wendt J.A., Wiskulski T., 2015. Jakość usług hotelowych, [w:] Logistyka (nauka), no. 4/2015, p.6522-6530.
- www.akwarium.gdynia.pl/ekspozycje/akwarystyka.php; January 2016.
- www.booking.com/searchresults.pl.html, Gdynia; January 2016.
- www.pl.tripadvisor.com/Restaurants-g274726-Gdynia_Pomerania_Province_Northern_Poland.html; January 2016.